

راهنمای مطالعاتی دانشجویان

(Study guide)

عنوان درس: بهداشت مسکن و اماکن عمومی

گروه: بهداشت محیط

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۷/۰۱

- عنوان درس: بهداشت مسکن و اماکن عمومی

- تعداد واحد: ۱ واحد نظری

- هماهنگ کننده: آموزش دانشکده بهداشت

- مدرس: دکتر زهرا درخشان

- پیش نیاز: فیزیک عمومی - شیمی عمومی - میکروبیولوژی عمومی

- **اهمیت درس:** مسکن از اهمیت شایانی در کیفیت زندگی برخوردار است. بر اساس سازمان جهانی بهداشت مسکن عبارت است از ساختمان فیزیکی که انسان به عنوان سرپناه و محیط زیست استفاده می‌کند و تمام خدمات ضروری، تسهیلات و لوازم مورد نیاز یا مطلوب برای سلامت جسمی، روحی، روانی و اجتماعی خانواده و فرد را دارا باشد. بنابراین مسکن باید بتواند تمام نیازهای فیزیکی، جسمی و روانی افراد را تامین نماید. در غیر این صورت مسکن غیر بهداشتی تلقی شده و عاملی جهت انتقال بیماری‌های جسمی و روانی خواهد بود. در این درس، مسکن مناسب از نظر بهداشتی که بتواند نیازهای مختلف فرد را برآورده نماید مورد بحث قرار می‌گیرد و استانداردهای مربوط به عوامل مختلف در مسکن ارائه خواهد شد. همچنین جوانب بهداشت محیط تعدادی از اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی که رعایت اصول بهداشت محیط در آنها واجد اهمیت بیشتری می‌باشد مانند استخرهای شنا، هتل‌ها، رستوران‌ها، مساجد، اردوگاه‌ها و غیره نیز مورد بحث قرار می‌گیرد.

اهداف کلی و میانی:

دانشجو باید بتواند:

✓ اهمیت بهداشتی مسکن و اماکن عمومی را بیان کند، اصول بهداشت مسکن از نظر WHO و APHA را بیان کند، مسائل ناشی از زندگی در مسکن غیراستاندارد را برشمارد.

✓ اصول تامین آب بهداشتی در منازل را بیان نماید، اصول جمع‌آوری و دفع فاضلاب در مسکن را بیان کند، اصول جمع‌آوری، نگهداری و دفع پسماند جامد در مسکن را شرح دهد.

✓ میزان روشنایی مناسب برای فضاهای مختلف مسکن را بیان نماید، تاثیر رنگ های مختلف در منازل و قسمت های مختلف آن را بر انسان شرح دهد، اهمیت صدا در مسکن را شرح دهد و اثرات سر و صدا بر سلامت ساکنین راه های کنترل آن را بیان نماید، اهمیت تهویه و اصول آن را در منازل شرح دهد، میزان تهویه لازم برای قسمت های مختلف مسکن را بیان نماید.

✓ اماکن عمومی را تعریف و طبقه‌بندی نماید، طبقه‌بندی اماکن عمومی را بر اساس آیین‌نامه بهداشت محیط و آخرین اصلاحات آیین‌نامه های اجرایی ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بیان کند.

✓ نکات بهداشتی مرتبط با بخش های مختلف مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی را بیان کند، استانداردهای روشنایی، صدا و تهویه مربوط به بخش های مختلف مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی را بیان کند.

✓ انواع استخرها را شرح دهد، نکات بهداشتی، بیماری های منتقله و نحوه کنترل آلودگی محیط استخرهای شنا و شناگاه های طبیعی را بیان کند، استانداردهای روشنایی، صدا و تهویه مربوط به محیط استخرهای شنا و شناگاه های طبیعی را بیان کند.

✓ نکات بهداشتی و نحوه کنترل آلودگی مرتبط با پارک ها و فضای سبز، آبریزگاه ها، معابر و خیابان ها را بیان کند، استانداردهای روشنایی و صدا مربوط به پارک ها و فضای سبز، آبریزگاه ها، معابر و خیابان ها را بیان کند.

✓ نکات بهداشتی و نحوه کنترل آلودگی مرتبط با هتل ها، مسافرخانه ها، زیارتگاه ها، کمپ ها، پادگان ها و زندان ها را بیان کند، استانداردهای روشنایی، صدا و تهویه مربوط به هتل ها، مسافرخانه ها، زیارتگاه ها، کمپ ها، پادگان ها و زندان ها را بیان کند.

✓ اصول بهداشت مسکن را بیان نماید و مشخصه های یک مسکن بهداشتی را در یک ساختمان مشاهده کند.

✓ نکات حائز اهمیت در خصوص لوله‌کشی آب و فاضلاب در مسکن را فرا گیرد.

✓ ضوابط و استانداردهای روشنایی، صدا و تهویه در ساختمان ها را بشناسد و شرایط مناسب برای عوامل ذکر شده را تامین کند.

✓ مطابق طبقه‌بندی آیین‌نامه بهداشت محیط، انواع اماکن عمومی را شناسایی کند.

✓ اصول بهداشتی در مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی را اجرا کند.

✓ اصول بهداشتی در استخرهای شنا و شناگاه های طبیعی را اجرا کند.

✓ اصول بهداشتی در پارک ها و فضای سبز، آبریزگاه ها، معابر و خیابان ها را اجرا کند.

✓ اصول بهداشتی در هتل ها، مسافرخانه ها، زیارتگاه ها، کمپ ها، پادگان ها و زندان ها را اجرا کند.

✓ دانشجو باید به اهمیت بهداشت مسکن و اماکن عمومی و اثرات سو اماکن غیر بهداشتی آگاه باشد.

✓ دانشجو باید به اهمیت مدیریت آب، فاضلاب و پسماند در مسکن آگاه باشد.

✓ دانشجو باید به اهمیت روشنایی، صدا و تهویه مناسب در ساختمان آگاه باشد.

✓ دانشجو باید به نحوه طبقه‌بندی اماکن عمومی بر اساس آیین‌نامه بهداشت محیط آگاه باشد.

• روش تدریس الکترونیکی

شیوه‌های همزمان: ارائه کنفرانس به شیوه وینار و ژورنال کلاب مجازی همراه با Cased Based Discussion مقالات پژوهشی
شیوه‌های غیر همزمان: به اشتراک گذاری محتواها و منابع، ارائه تکالیف و فعالیت‌های یادگیری، تالار گفتگو و خودآزمون

- روش ارزشیابی:

- آزمون میان‌ترم (۱۵ درصد) ۳ نمره
- شرکت فعال در کلاس و حضور و غیاب (۵ درصد) ۱ نمره
- تهیه گزارش از بازدیدها (۱۰ درصد) ۲ نمره
- آزمون نظری پایان ترم (۷۰ درصد) ۱۴ نمره

- مراجع:

- ✓ Salvato. J.A (1992). Environmental Engineering and Sanitation. Wiley-Interscience: 4 edition.
- ✓ Herman Koren, Michael S. Bisesi (2002) Handbook of environmental health, CRC Press; 4 edition.
- ✓ WHO Regional Office for Europe, (2011). WHO guidelines for indoor air quality: selected pollutants. World Health Organization.
- ✓ US Department of Health and Human Services; U.S. Department of Housing and Urban Development (2012), Healthy housing reference manual, available at: https://www.cdc.gov/nceh/publications/books/housing/housing_ref_manual_2012.pdf.

- ✓ دانشجو باید به اهمیت بهداشت در مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی آگاه باشد.
- ✓ دانشجو باید به اهمیت بهداشت در استخرهای شنا و شناگاه‌های طبیعی آگاه باشد.
- ✓ دانشجو باید به اهمیت بهداشت در پارک‌ها و فضای سبز، آبریزگاه‌ها، معابر و خیابان‌ها آگاه باشد.
- ✓ دانشجو باید به اهمیت بهداشت در هتل‌ها، مسافرخانه‌ها، زیارتگاه‌ها، کمپ‌ها، پادگان‌ها و زندان‌ها آگاه باشد.

- روش تدریس:

این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزشی یادگیری ترکیبی Blended Learning ارائه می‌شود. در شرایط عادی حدود ۷۰ درصد درس به شیوه حضوری و ۳۰ درصد با استفاده از شیوه‌های الکترونیکی ارائه می‌شود (شامل ابزارهای تعاملی سامانه مدیریت یادگیری (نوید)، تکالیف و فعالیت‌های یادگیری، تالار گفتگو، خودآزمون‌ها و ... و نیز کلاس مجازی برای رفع اشکال و ارتباطات تعاملی مستمر با اساتید). کلیه محتواها و منابع آموزشی، خودآزمون‌ها و تکالیف و ... بر روی سیستم مدیریت یادگیری نوید ارائه می‌شود.

• روش تدریس حضوری

سخنرانی کوتاه استاد، بحث و گفتگو، نقد مقالات و ارائه کنفرانس‌های کلاسی توسط دانشجویان همراه با بازخورد و نقش هدایتگر استاد

✓ دهقانی، محمد هادی (۱۳۸۰)، راهنمای بهداشت محیط بیمارستان، انتشارات نخل.

✓ شریعت پناهی، محمد (۱۳۷۳)، مبانی بهداشت محیط، انتشارات دانشگاه تهران.

✓ اصل هاشمی، احمد (۱۳۹۲)، بهداشت محیط در استخرهای شنا، اختر- دانشگاه علوم پزشکی تبریز.

✓ اصل هاشمی، احمد (۱۳۹۵)، بهداشت مسکن و اماکن عمومی، اختر- دانشگاه علوم پزشکی تبریز.

✓ آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ماده ۱۳ وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.

✓ بابایی علی‌اکبر، مختاری مهدی (۱۳۹۱)، بهداشت مسکن و اماکن عمومی، انتشارات آثار سبحان.

✓ رزولی محمدعلی، ملکی افشین، بذرافشان ادريس (۱۳۹۰)، کلیات بهداشت محیط، انتشارات سماط.

✓ مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت (۱۳۹۱)، راهنمای بهداشت محیط صنوف.

✓ دفتر مقررات ملی ساختمان وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۹۲)، مبحث چهارم مقررات ملی ساختمان: الزامات عمومی ساختمان، نشر توسعه ایران.

✓ دفتر مقررات ملی ساختمان وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۹۲)، مبحث شانزدهم مقررات ملی ساختمان: تاسیسات بهداشتی، نشر توسعه ایران.

- اشتباهات رایج دانشجویان در این درس:

- ۱- عدم مشارکت در مباحث کلاسی
- ۲- عدم توجه به سوالات مطرح شده در کلاس
- ۳- عدم توجه به نحوه بارم بندی ارزشیابی درس
- ۴- عدم برقراری ارتباط بین مطالب
- ۵- عدم مطالعه منابع معرفی شده جهت تکمیل مباحث
- ۶- عدم ارائه به موقع مطالب درسی و موکول کردن آن به جلسات پایانی و عدم اخذ نمره آن
- ۷- عدم ارائه گزارشات بازدیدها

- نکات کلیدی در یادگیری بهتر این درس عبارتند از:

- ۱- حضور منظم در کلاس و مشارکت فعال در مباحث کلاسی
- ۲- جستجوی پاسخ سوالات مطرح شده در کلاس در منابع علمی معرفی شده
- ۳- ارائه به موقع تکالیف کلاسی
- ۴- ارائه مطلب مرتبط با سرفصل در کلاس
- ۵- انجام فعالیت پژوهشی مرتبط با درس